

VOEDING DRACHTIGE MERRIE:

Let op mineralen en spoorelementen

- De voeding van drachtige merries verdient vooral de laatste twee maanden van de dracht extra aandacht. In die periode wordt namelijk de helft van het geboortegewicht van het veulen gevormd. Het is dan vooral belangrijk om goed te letten op de hoeveelheid mineralen en spoorelementen.

Omdat het veulen in de laatste twee maanden van de dracht zo snel groeit, neemt de behoefte aan voedingsstoffen sterk toe. Dat terwijl tegelijkertijd de voeropname van de merrie sterk afneemt doordat er minder plaats in de buik overblijft. Het rantsoen dient dus geconcentreerder te zijn: beter ruwvoer en meer krachtvoer.

Maar dan mag het krachtvoer niet te veel suikers en snel fermenteerbaar zetmeel bevatten. Om te controleren of de merrie in deze periode voldoende energie binnenkrijgt, is het regelmatig bepalen van de conditiescore een goed instrument, al is dat niet altijd even gemakkelijk door de dikke buik.

MINERALEN

Voor de groei van het veulen is zowel de hoeveelheid mineralen als de onderlinge verhouding daarvan belangrijk. Het is algemeen bekend dat calcium en fosfor van invloed zijn op de vorming van goede botten. Maar minder bekend is dat hiervoor ook magnesium nodig is. Een te sterke

In ruwvoer is de verhouding calcium/fosfor bijna altijd in orde, maar het magnesiumgehalte is vrijwel altijd te laag voor paarden.

verhoging van de hoeveelheid calcium in het rantsoen van de merrie heeft zelfs tot gevolg dat juist minder calcium in het bot wordt opgeslagen. Dat komt doordat een teveel aan calcium de opname van fosfor en magnesium belemmert. Als er al weinig magnesium en/of fosfor in het rantsoen beschikbaar is, veroorzaakt extra calciumgift dat hiervan ook nog eens minder wordt opgenomen. Meer calcium zorgt dus niet altijd voor betere botten.

In botweefsel komen de mineralen calcium, fosfor en magnesium in een vaste verhouding voor. Als er minder magnesium beschikbaar is, zorgt dit ervoor dat ook minder calcium en fosfor kan worden vastgelegd in het bot. De sterkte van het bot hangt dus af van de hoeveelheid ingebouwde mineralen. Dat verklaart ook waarom beengebreeken bij veulens vaak hun oorsprong vinden in de botontwikkeling voor de geboorte. In ruwvoer is de verhouding tussen calcium en fosfor bijna altijd in orde ($Ca/P = 1-2$), maar het magnesiumgehalte is vrijwel altijd te laag voor paarden. Het krachtvoer dient in dit geval dus de juiste verhouding tussen

calcium en fosfor en een verhoogd gehalte aan magnesium te bevatten. Soms is het calciumgehalte van merriebrokken te hoog en is er te weinig magnesium om tekorten in ruwvoer te compenseren. Dan is het verstrekken van (supplementen met) extra magnesium noodzakelijk.

Ruwvoeranlyse op mineralen en het opvragen van de mineralensamenstelling van krachtvoer is nodig om het juiste rantsoen te bepalen. Bloedonderzoek op mineralen gedurende de laatste twee maanden van de dracht kan tekorten tijdig aan het licht brengen, wat helpt om eventuele beengebreeken bij veulens te voorkomen. Vooral in deze laatste periode moet de voorziening goed zijn. Want als het veulen eenmaal is geboren, bevat de merriemelk een vaste verhouding van calcium, fosfor en magnesium. Daar is met de voeding dan niets meer aan te veranderen.

SPOORELEMENTEN

De belangrijke spooorelementen zijn koper, zink en selenium. Deze zijn in Nederland maar beperkt en meestal zelfs te weinig aanwezig in ruwvoer. Maar in krachtvoer wordt zoveel toegevoegd dat men bij drachtige merries zelden een tekort aan spooorelementen zal zien. Om in goede conditie te blijven, is het immers noodzakelijk dat merries voldoende krachtvoer krijgen. Voor een goede botstructuur is vooral koper van belang. Melk bevat te weinig koper, daarom dient het veulen

het benodigde koper al tijdens de dracht te krijgen. Dit wordt dan in de lever opgeslagen.

De behoefte aan calcium, magnesium en fosfor wordt uitgedrukt in grammen per kilogram lichaamsgewicht van de merrie. De behoefte aan spooorelementen wordt uitgedrukt in milligrammen per kilogram lichaamsgewicht; daar is namelijk veel minder van nodig. Bij een totale behoefte van 100 mg koper voor de merrie en een hoeveelheid van 50 mg koper in het totale ruwvoerrantsoen, dient 50 mg koper via het krachtvoer te worden verstrekt. Deze hoeveelheid is al toegevoegd aan 1 tot 2 kg krachtvoer, afhankelijk van de fabrikant. Daarbij komt nog de hoeveelheid die al van nature in de grondstoffen van het krachtvoer aanwezig is.

MINERALENPAKKET

Bij twijfel is het altijd mogelijk om bloedonderzoek te laten doen. De GD heeft een speciaal pakket voor paarden beschikbaar: mineralenpakket P355 (€ 65,- excl. btw). Dit pakket omvat de mineralen calcium, magnesium, fosfaat en de spooorelementen koper, zink en selenium (in de vorm van het selenium bevattende eiwit GSH-PX) en vitamine E. Voor koper en zink geldt dat bloed alleen iets zegt over tekorten en overmaat, omdat deze spooorelementen in de lever worden opgeslagen. Wanneer een merrie tijdelijk minder eet, zal ook het magnesiumgehalte dalen. Magnesium in bloed zegt dus alleen iets als de merrie goed eet. ●

In krachtvoer wordt zoveel toegevoegd dat men bij drachtige merries zelden een tekort aan spooorelementen zal zien.